

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği Basın Açıklaması

Son günlerde kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarının, yüksek sezaryen oranları gerekçe gösterilerek çalıştıkları kurumlardan ve özel muayenahanelerinden ayrılmak zorunda bırakıldıkları ve belirli sürelerle eğitim amacıyla farklı merkezlerde görevlendirildiklerine ilişkin bilgiler meslek camiamızda ciddi kaygı yaratmıştır. Özellikle özel sağlık kuruluşlarında görev yapan hekimlerin bu uygulama nedeniyle mesleki faaliyetlerinden ve çalışma hayatlarından uzak kalabilecekleri, önemli hak ve gelir kayıpları yaşayabilecekleri yönündeki gelişmeler endişe vericidir.

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği olarak; gereksiz sezaryen oranlarının azaltılmasını, vajinal doğumun uygun olgularda güvenli ve bilimsel yaklaşımlar doğrultusunda teşvik edilmesini ve bu konuda ülkemizde yürütülecek her türlü kanıta dayalı çalışmayı kararlılıkla desteklemekteyiz. Ancak doğum şekline ilişkin karar; her gebenin bireysel özellikleri, obstetrik riskleri, fetal durumu ve güncel bilimsel kılavuzlar doğrultusunda, hekimin klinik değerlendirmesiyle verilmelidir.

Hekimlerin yalnızca sezaryen oranları esas alınarak idari yaptırımlarla karşı karşıya bırakılması bilimsel tıp uygulamaları açısından kaygı vericidir. Bu tür uygulamalar, klinik kararların tıbbi gereklilikten uzaklaşıp idari kaygılarla verilmesi riskini de beraberinde getirebilir. İdari yaptırımlar yüzünden alınan yanlış kararlar anne ve bebek sağlığı açısından geri dönülmez ağır sonuçlara yol açabilir.

Geçmiş yıllarda benzer yöntemler gündeme gelmiş olmasına rağmen sezaryen oranlarında beklenen azalma görülmemiştir. Sezaryen oranlarının kalıcı ve sürdürülebilir biçimde azaltılmasının temel yolu cezalandırıcı uygulamalar değil; gebelik öncesinden başlayan eğitim programları, güçlü bir sevk sistemi, ebelik hizmetlerinin etkinleştirilmesi, doğumhane altyapısının geliştirilmesi, güncel bilimsel rehberlerin uygulanması, oluşabilecek komplikasyonlar açısından hekimin hukuksal olarak korunması ve anne adayları ile toplumun doğru bilgilendirilmesidir.

Sezaryen oranlarındaki artış yalnızca ülkemize özgü bir sorun olmayıp, dünyanın birçok ülkesinde sağlık otoriteleri ve bilimsel kuruluşlar tarafından önemle ele alınan küresel bir halk sağlığı konusudur. Bu nedenle pek çok ülkede gereksiz sezaryen oranlarını azaltmaya yönelik eğitim programları, klinik rehberler, kalite iyileştirme çalışmaları ve kanıta dayalı sağlık politikaları uygulanmaktadır. Ancak sezaryen oranları temel alınarak kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarının çalışma haklarını, mesleki faaliyetlerini veya istihdamlarını doğrudan etkileyebilecek nitelikte idari yaptırımların sistematik bir uygulama olarak benimsendiğine ilişkin uluslararası düzeyde yerleşik bir örnek bulunmadığı kanaatindeyiz. Sezaryen oranlarının sürdürülebilir şekilde azaltılmasının yolu, cezalandırıcı uygulamalardan değil; bilimsel kanıtlara dayalı, çok disiplinli ve sağlık sisteminin tüm bileşenlerini kapsayan iyileştirme stratejilerinden geçmektedir.

Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanlığı, yüksek sorumluluk ve yoğun çalışma temposu gerektiren bir branştır. Son yıllarda bu alana olan ilginin ve tercih edililiğin azaldığı da bilinmektedir. Hekimlerin mesleki bağımsızlığını olumsuz etkileyebilecek ve cezalandırıcı olarak algılanabilecek uygulamalar, branşın cazibesini daha da azaltarak gelecekte nitelikli insan gücünün bu alana yönelimini olumsuz etkileyebilecektir.

Derneğimizin görüşü açıktır:

1. **Tıbbi endikasyonu bulunan sezaryen doğum meşru, gerekli ve yaşam kurtarıcı bir uygulamadır.**
2. **Hekimlerin klinik karar verme yetkisi, idari baskı ve ceza tehdidi altında sınırlandırılmaz.**
3. **Doğum şekline ilişkin karar, hekim-hasta ilişkisi içinde, bilimsel tıp ilkeleri ve aydınlatılmış onam çerçevesinde verilmelidir.**
4. **Sezaryen oranlarını azaltma hedefi, hekimleri cezalandırarak değil; doğum hizmetlerinin niteliğini artırarak, güvenli normal doğum koşullarını güçlendirerek ve sağlık sistemindeki yapısal sorunları gidererek sağlanmalıdır.**
5. **Riskli gebelikler, maternal-fetal tıp ve perinatoloji pratiğinin özel alanıdır; yüksek riskli gebeliklerde doğum şekli kararı, standart oran hedefleriyle değil, anne ve fetüsün bireysel riskleriyle belirlenmelidir.**

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği olarak; anne ve bebeğin güvenliğini ön planda tutan, klinik kararların idari hedefler veya sayısal performans göstergeleriyle değil, bilimsel kanıtlar, etik ilkeler ve hasta yararı doğrultusunda alınmasını esas kabul eden; hekimlerin mesleki bağımsızlığını koruyan ve sağlık sisteminin tüm bileşenlerini kapsayan sürdürülebilir çözümlerin geliştirilmesini desteklediğimizi kamuoyuna saygıyla duyururuz.

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Yönetim Kurulu